

กรณีการขออนุญาต

“รวมธุรกิจ”

(ระหว่างผู้ประกอบการร้านค้าปลีกขนาดเล็ก)

ผู้ยื่นคำขออนุญาตรวมธุรกิจ

ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจ

บริษัท ซี.พี.รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด

ผู้ถูกรวมธุรกิจ

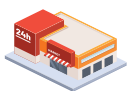
บริษัท เทสโก้ สโตร์ส (ประเทศไทย) จำกัด

ผู้ขออนุญาต ประกอบธุรกิจประเภทถือหุ้นในบริษัทอื่น (บริษัทโฮลดิ้ง) เป็นกลุ่มบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์

ผู้ถูกรวมธุรกิจ ประกอบธุรกิจประเภทถือหุ้นในบริษัทอื่น (บริษัทโฮลดิ้ง)

ประเภทของธุรกิจที่ขออนุญาตรวมธุรกิจ

ตลาดร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ประเภทร้านค้าปลีกขนาดเล็ก

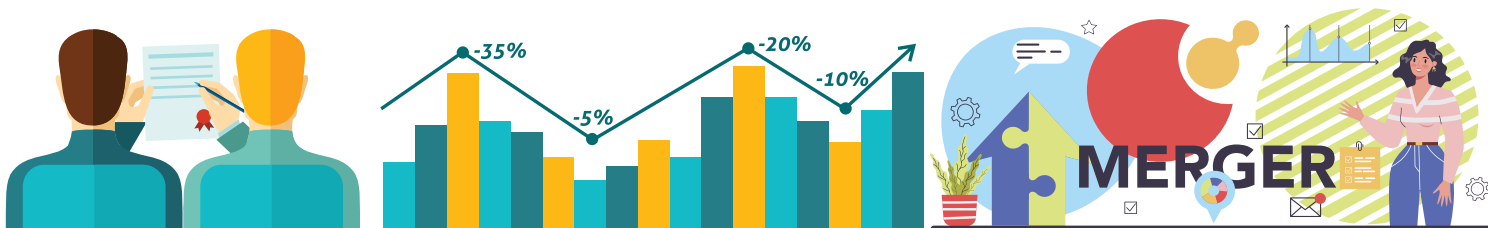
ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการแข่งขันท่างการค้า พ.ศ. 2560

มาตรา 51 วรรคสอง บัญญัติว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

มาตรา 52 วรรคสอง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตโดยคำนึงถึงความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และการไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคโดยรวม

1. ข้อเท็จจริง

ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจ จะทำการรวมธุรกิจโดยการเข้าถือหุ้นของผู้ถูกรวมธุรกิจ และ Tesco Store (Malaysia) Sdn Bhd ของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีมูลค่าการรวมธุรกิจ ณ วันทำสัญญาซื้อขายหุ้น ประมาณ 338,000 ล้านบาท โดยได้ยื่นข้อมูลคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ซึ่งภายหลังการรวมธุรกิจผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจจะยังคงดำเนินธุรกิจต่อไป โดยไม่มีการจัดตั้งบริษัทขึ้นใหม่

2. พฤติกรรม

การขออนุญาตรวมธุรกิจของ บริษัท ซี.พี.รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด กับ บริษัท เทสโก้ สโตร์ส (ประเทศไทย) จำกัด เป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันท่างการค้า (กทค.) ก่อนการรวมธุรกิจ

3. ข้อพิจารณา

ประเด็นที่ 1

การรวมธุรกิจกรณีนี้อาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด ที่จะต้องได้รับอนุญาตจาก กวก. ตามมาตรา 51 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

1. พิจารณาว่ามีผู้ประกอบการรายใดที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการกับผู้ขออนุญาต ซึ่งจะถือว่าเป็นสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันที่ไม่มีการแข่งขันระหว่างกันกับผู้ขออนุญาต

บริษัท เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุดของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) โดยมีสัดส่วนถือหุ้นร้อยละ 37.76 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทำให้มีผลต่อการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการในบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ประกอบกับในรายงานประจำปี 2561-2562 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ระบุว่า บริษัท เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ ดังนั้น บริษัทที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ ซึ่งมีสถานะเสมือนหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ขออนุญาต คือ 1) บริษัท เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด 2) บริษัท ซี.พี. รีเทล โฮลดิ้ง จำกัด 3) บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) 4) บริษัท ซี.พี. เมอร์แซนด์ซิง จำกัด 5) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) 6) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์โฮลดิ้ง จำกัด และ 7) บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)

2. พิจารณาขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตตลาด จะพิจารณาเฉพาะตลาดร้านค้าปลีกสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจครั้งนี้ ได้แก่ ร้านไฮเปอร์มาร์เก็ต ร้านซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านค้าปลีกขนาดเล็ก ซึ่งตลาดที่มีความทับซ้อนกันของการรวมธุรกิจ คือ ตลาดร้านค้าปลีกขนาดเล็ก ได้แก่ ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น และเทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส

ขอบเขตตลาดด้านภูมิศาสตร์ ที่เกี่ยวเนื่องกับการรวมธุรกิจนี้เห็นว่า ผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจเป็นผู้ประกอบการในตลาดร้านค้าปลีกสมัยใหม่สินค้าอุปโภคบริโภคที่มีสาขากระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยจะมีการกำหนดราคาสินค้าและรูปแบบการให้บริการจากสำนักงานใหญ่เพื่อใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น ขอบเขตตลาดด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรวมธุรกิจครั้งนี้ คือ ขอบเขตตลาดระดับประเทศ

3. พิจารณาส่วนแบ่งตลาดและยอดขายของผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจ

ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรวมธุรกิจนี้ ได้แก่

- ตลาดร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ประเภทร้านไฮเปอร์มาร์เก็ต มีผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด เพียง 2 ราย คือ เทสโก้ โลตัส เอ็กซ์ตรา และบิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์/เอ็กซ์ตรา ทำให้การรวมธุรกิจครั้งนี้ไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดร้านไฮเปอร์มาร์เก็ต
- ตลาดร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ประเภทร้านซูเปอร์มาร์เก็ต ไม่มีผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ทำให้การรวมธุรกิจครั้งนี้ ไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดร้านซูเปอร์มาร์เก็ต
- ตลาดร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ประเภทร้านค้าปลีกขนาดเล็ก (ตลาดที่มีความทับซ้อนกันของการรวมธุรกิจนี้) ก่อนการรวมธุรกิจ ผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงสุด คือ 1) เซเว่น อีเลฟเว่น มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 73.60 2) เทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 9.45 และ 3) กลุ่มเซ็นทรัล มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 4.79 โดยส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบการ 3 รายแรกในตลาด (CR3) เท่ากับ 87.84 ดังนั้น ก่อนการรวมธุรกิจ ตลาดร้านค้าปลีกขนาดเล็กจึงมีผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด คือ เซเว่น อีเลฟเว่น

ภายหลังการรวมธุรกิจ

- ร้านค้าปลีกขนาดเล็กจะมีผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดเพียงรายเดียว คือ เซเว่น อีเลฟเว่น และเทสโก้ โลตัส เอ็กซ์เพรส โดยมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 83.05 ส่วนร้านค้าปลีกขนาดเล็กที่มีส่วนแบ่งตลาด รองลงมา มีส่วนแบ่งตลาดไม่ถึงร้อยละ 10
- การรวมธุรกิจครั้งนี้ เนื่องจากผู้ขออนุญาตไม่ใช่ผู้ประกอบการรายเดียวในตลาดร้านค้าปลีกขนาดเล็ก สินค้าอุปโภคบริโภคจึงไม่ก่อให้เกิดการผูกขาด
- ผู้ขออนุญาตไม่มีรายได้ในปีที่ผ่านมา แต่เมื่อพิจารณารายได้ของกลุ่มบริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ที่มีสถานะเป็นเสมือนหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ขออนุญาตในส่วนที่มาจากร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ซึ่งต้องนับรวมเป็นรายได้ของผู้ขออนุญาตเกินหนึ่งพันล้านบาท ประกอบกับรายได้ของผู้ถูกรวมธุรกิจเกินหนึ่งพันล้านบาท

สรุป

* การรวมธุรกิจดังกล่าว **ไม่ก่อให้เกิดการผูกขาด** ตามข้อ 3 ของประกาศ กวก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. 2561 แต่ทำให้ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ตามข้อ 3 (2) ของประกาศ กวก. เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด จึงต้องขออนุญาตจาก กวก.

ประเด็นที่ 2

การพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้รวมธุรกิจดำเนินการตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 หรือไม่

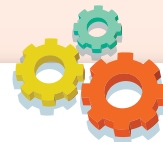
การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้รวมธุรกิจ จะคำนึงถึงความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และการไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรได้ของผู้บริโภค ส่วนรวม โดยจะพิจารณาประเด็นหลัก ดังนี้

ประการที่ 1

ประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันภายหลังการรวมธุรกิจ

1. **การกระจุกตัวของตลาด** ภายหลังการรวมธุรกิจ ค่า HHI ของตลาดร้านค้าปลีกขนาดเล็กเพิ่มขึ้นจาก 5553.19 ซึ่งถือว่ากระจุกตัวสูงอยู่แล้ว เป็น 6944.09 แสดงให้เห็นว่าตลาดมีการกระจุกตัวสูงขึ้น และ ค่า HHI ที่เกิดจากการรวมธุรกิจ เพิ่มขึ้น 1390.90 ซึ่งแสดงว่าอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นผู้นำตลาด ภายหลังการรวมธุรกิจ ค่า HHI เพิ่มขึ้นจาก 5416.41 เป็น 6896.60 จึงทำให้การรวมธุรกิจก่อให้เกิดการกระจุกตัวสูง
2. **การเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่และการขยายการผลิตของกลุ่มแข่งขัน (Entry and Expansion)** ธุรกิจร้านค้าปลีกขนาดเล็กเป็นธุรกิจที่มีต้นทุนจม (Sunk Cost) ต่ำ และปัจจุบันไม่มีกฎหมายหรือระเบียบที่เป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่ ดังนั้น ธุรกิจร้านค้าปลีกขนาดเล็กจึงมีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดต่ำ ในส่วนการขยายตัวของคู่แข่งในตลาด เนื่องจากตลาดร้านค้าปลีกขนาดเล็กเป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูง เห็นได้จากผู้ประกอบการรายใหญ่มีอัตราการขยายสาขาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจในตลาดร้านค้าปลีกขนาดเล็กยังคงมีโอกาสเติบโตและสามารถขยายสาขาได้อย่างต่อเนื่อง

3. ผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบการธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect)

ผลกระทบต่อผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) อาจเกิดขึ้นเนื่องจากผู้รวมธุรกิจและบริษัทในเครือเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ในทุกตลาด จึงนับเป็นช่องทางการกระจายสินค้าจากผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบไปยังผู้บริโภคที่สำคัญมาก ผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบจำเป็นต้องพึ่งพิงการประกอบธุรกิจกับผู้รวมธุรกิจและบริษัทในเครือ การรวมธุรกิจในครั้งนี้ส่งผลให้ผู้รวมธุรกิจมีอำนาจต่อรองในการซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบจากผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบมากขึ้น และเนื่องจากผู้รวมธุรกิจมีการประกอบธุรกิจในระดับต้นน้ำมีเครือข่ายธุรกิจที่ครบวงจรตั้งแต่ร้านค้าส่งถึงร้านค้าปลีก ซึ่งช่วยส่งเสริมธุรกิจให้มีความได้เปรียบเชิงแข่งขัน และสามารถครองส่วนแบ่งตลาดได้อย่างต่อเนื่อง จึงมีโอกาสที่ผู้รวมธุรกิจจะใช้อำนาจตลาดที่ตนมีในการตั้งเงื่อนไขการซื้อสินค้าจากผู้ผลิต การใช้อำนาจการซื้อสินค้าจากผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบเพื่อใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่ารวมถึงใช้มาตรการทางการค้าอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัทในเครือ

ผลกระทบต่อคู่แข่ง (Competitor) เนื่องจากผู้รวมธุรกิจเป็นผู้ประกอบการร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ โดยประกอบธุรกิจในลักษณะของกลุ่ม Chain Modern Trade คือ มีศูนย์การบริหารจัดการอยู่ในกรุงเทพฯ และมีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศไทย การซื้อสินค้าจากผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบจึงเป็นการซื้อในปริมาณมาก ส่งผลให้เกิดการประหยัดต่อขนาด ซึ่งทำให้มีต้นทุนที่ต่ำกว่าคู่แข่ง และมีโอกาสที่ผู้รวมธุรกิจจะใช้ประโยชน์จากการที่ต้นทุนต่ำกว่าในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย โดยการลดราคาสินค้า อีกทั้งผู้รวมธุรกิจจะมีอำนาจต่อรองสูงกว่าผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบ ดังนั้น ผู้รวมธุรกิจจะมีอำนาจตลาดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่าคู่แข่งรายอื่น

4. ผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดขึ้นจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect)

ผลกระทบต่อผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) ภายหลังจากการรวมธุรกิจที่ผู้รวมธุรกิจจะมีส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ 83.05 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่แตกต่างกับผู้ประกอบการรายอื่นมาก จึงไม่มีแรงจูงใจในการร่วมมือกับผู้ประกอบการรายย่อย ดังนั้น โอกาสในการตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบการรายอื่นในการสร้างแรงกดดันต่อผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบ เพื่อสร้างเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมจึงมีความเป็นไปได้น้อย เนื่องจากยังมีการแข่งขันกันระหว่างผู้ประกอบการรายอื่นในตลาด

ผลกระทบต่อคู่แข่ง ภายหลังจากการรวมธุรกิจที่ผู้รวมธุรกิจจะมีส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ 83.05 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่แตกต่างกับคู่แข่งรายอื่นอย่างมีนัยสำคัญ จึงอาจไม่มีแรงจูงใจในการร่วมมือกับคู่แข่งรายย่อย ในการร่วมมือกันกำหนดราคา ปริมาณการผลิต การจำหน่าย พื้นที่การจำหน่าย หรือคุณภาพการให้บริการ อันจะส่งผลให้คู่แข่งรายอื่นที่ไม่ได้ร่วมมือดังกล่าวได้รับผลกระทบ ทำให้ต้องออกจากตลาดไป การรวมธุรกิจนี้จึงไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อคู่แข่งหรือผู้บริโภค เนื่องจากมีความเป็นไปได้น้อยมากที่ผู้รวมธุรกิจจะตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบการรายอื่น

5. ผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวมทางเศรษฐกิจและผู้บริโภค

เนื่องจากการรวมธุรกิจครั้งนี้เป็นการซื้อธุรกิจซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ และคงไว้ซึ่งช่องทางการจำหน่ายสินค้าภายในประเทศ และเพิ่มโอกาสในการขยายช่องทางการกระจายสินค้าไปยังต่างประเทศ ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ผู้ผลิตสินค้าในพื้นที่ และผู้ประกอบการท้องถิ่น มีโอกาสที่จะจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น และยังก่อให้เกิดการจ้างงานเพื่อขยายกำลังการผลิตให้สามารถตอบสนองผู้บริโภคให้มีโอกาสเข้าถึงสินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่ดี นอกจากนี้ อาจเป็นโอกาสให้ผู้รวมธุรกิจสามารถขยายการลงทุนทั้งในด้านเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาธุรกิจให้ดียิ่งขึ้น

การรวมธุรกิจนี้เป็นการรวมธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการร้านค้าปลีกขนาดเล็กที่มีจำนวนสาขามากที่สุดสองอันดับแรก จะทำให้ผู้ประกอบการในตลาดมีจำนวนลดลง ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพการแข่งขันและทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการซื้อสินค้าน้อยลง ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ขออนุญาตมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้า รวมถึงชนิดและปริมาณของสินค้าที่จำหน่ายเพิ่มมากขึ้น

6. ผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในตลาด

ผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เนื่องจากการรวมธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการรายใหญ่ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด โดยภายหลังการรวมธุรกิจส่งผลให้ผู้ขออนุญาตและบริษัทในเครือเป็นผู้ประกอบการรายจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคครบทุกรูปแบบ อันเป็นผลให้ผู้ขออนุญาตมีอำนาจเหนือตลาดและมีอำนาจต่อรองกับผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบมากยิ่งขึ้น จึงอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตสินค้าหรือวัตถุดิบโดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่า

สำหรับผลกระทบต่อการแข่งขันในห่วงโซ่อุปทาน เนื่องจากผู้ขออนุญาตและบริษัทในเครือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง จำนวน 1 ธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายอาหารสดและอาหารแปรรูป และธุรกิจด้านโลจิสติกส์ และการกระจายสินค้า การรวมธุรกิจนี้จึงอาจก่อให้เกิดการจำกัดการแข่งขันในห่วงโซ่อุปทานใน 2 กรณี คือ 1) คู่แข่งของผู้ขออนุญาตอาจถูกจำกัดการเข้าถึงสินค้าหรือบริการ และ 2) ผู้ขออนุญาตอาจกีดกันการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าของคู่แข่งของบริษัทในเครือ

การประเมินประสิทธิภาพของตลาดภายหลังการรวมธุรกิจ

เนื่องจากการรวมธุรกิจที่ก่อให้เกิดการกระจุกตัวสูงในตลาดร้านค้าปลีกสมัยใหม่ขนาดเล็ก โดยเป็นผลให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ในตลาดมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น และมีแผนการลงทุนขยายสาขาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีอัตราขยายตัวมากกว่าคู่แข่งหลายเท่า ส่งผลให้เกิดเป็นเครือข่ายธุรกิจที่ครบวงจรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งได้เปรียบต่อการแข่งขันและครองส่วนแบ่งตลาดได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจมีผลให้ประสิทธิภาพของตลาดลดลงจากการที่ผู้ขออนุญาตแสวงหากำไรสูงสุด

4. ความเห็น กวก.

กวก. ได้วิเคราะห์ปัจจัย ตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 แล้วมีความเห็น ดังนี้

1. ความจำเป็นตามควรทางธุรกิจและประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ

1.1 ความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ บริษัท เทสโก้ โฮลดิ้งส์ ลิมิเต็ด ประเทศไทย ต้องการขยายกิจการในประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย โดยวิธีการเปิดประมูล ซึ่งมีผู้ประกอบการรายใหญ่เกี่ยวกับกิจการค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่ในประเทศไทย ที่มีส่วนแบ่งตลาดสูงในตลาดนี้ 3 ราย เข้าร่วมการประมูล

1.2 ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การขออนุญาตรวมธุรกิจครั้งนี้ มีความจำเป็นตามควรทางธุรกิจและประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ และเป็นการส่งเสริมให้สินค้าที่ผลิตและจำหน่ายในไทยมีช่องทางในการส่งสินค้าและบริการไปจำหน่ายในต่างประเทศผ่านการรวมธุรกิจในครั้งนี้

2. การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง

การรวมธุรกิจครั้งนี้ส่งผลให้ภาคการผลิตและธุรกิจค้าปลีกมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง เนื่องจากยังคงมีการจ้างงานทั้งห่วงโซ่อุตสาหกรรมขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ทั้งนี้ ค่าการกระจุกตัวของตลาดที่เริ่มสูงขึ้น อาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ถือเป็นการผูกขาดรายเดียวแต่อย่างใด

3. การไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม

มีผลกระทบเล็กน้อย จากการที่ผู้บริโภคมีทางเลือกในการซื้อสินค้าน้อยลง เนื่องจากการรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นการรวมธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีจำนวนสาขามากที่สุด 2 อันดับแรก ย่อมส่งผลให้สภาพการแข่งขันในตลาดลดลง อย่างไรก็ตาม ธุรกิจร้านค้าปลีกขนาดเล็กเป็นธุรกิจที่มีอุปสรรคและต้นทุนในการเข้าสู่ตลาดต่ำกว่าร้านค้าปลีกประเภทอื่น จึงทำให้ธุรกิจนี้ยังมีโอกาสเติบโต และขยายสาขาเพิ่มขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น กทค. **เสียงข้างมาก**วินิจฉัยว่า “เห็นควรอนุญาตให้รวมธุรกิจ”

โดยกำหนดระยะเวลา หรือเงื่อนไขที่ต้องดำเนินการประกอบการอนุญาตรวมธุรกิจ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการผูกขาด หรือใช้อำนาจเหนือตลาดในการบิดเบือนกลไกตลาด หรือลดการแข่งขัน หรือเพิ่มช่องทางการจำหน่ายหรือสิทธิประโยชน์ของผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs สรุปดังนี้

เงื่อนไขการรวมธุรกิจ เชิงโครงสร้าง

1

ห้ามมิให้ผู้ขออนุญาตและหน่วยธุรกิจเดียวกันกับผู้ขออนุญาต กระทำการรวมธุรกิจกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในตลาดค้าปลีกค้าส่งสินค้าอุปโภคบริโภค ภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี ซึ่งไม่รวมถึงตลาดอีคอมเมิร์ซ (E-Commerce)

เงื่อนไขการรวมธุรกิจ เชิงพฤติกรรม

2

- 2.1 ให้เพิ่มสัดส่วนของยอดขายสินค้าที่มาจากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ได้แก่ สินค้าเกษตร สินค้าชุมชน สินค้าวิสาหกิจชุมชน หรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของร้านเซเว่น อีเลฟเว่น และเทสโก้ สโตร์ส รวมกันในทุกรูปแบบ ในอัตราเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี เป็นระยะเวลา 5 ปี
- 2.2 ห้ามธุรกิจค้าปลีกค้าส่งของผู้รวมธุรกิจและหน่วยธุรกิจเดียวกัน ใช้ข้อมูลร่วมกันหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลการตลาดที่เกี่ยวข้องกับคู่ค้า ผู้จัดจำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ
- 2.3 ให้คงไว้ซึ่งเงื่อนไขของสัญญา ข้อตกลงระหว่างคู่ค้า ผู้จัดจำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบที่ได้มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงไว้เดิมกับผู้ถูกรวมธุรกิจเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี
- 2.4 ให้ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น และเทสโก้ สโตร์ส ทุกรูปแบบ สนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ได้แก่ สินค้าเกษตร สินค้าชุมชน สินค้าวิสาหกิจชุมชน หรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 2.5 ให้ร้านเซเว่น อีเลฟเว่น และเทสโก้ สโตร์ส รายงานผลการประกอบธุรกิจภายใต้เงื่อนไขประกอบการอนุญาตรวมธุรกิจเป็นรายไตรมาสหรือในระยะเวลาที่กำหนด ไม่น้อยกว่า 3 ปี
- 2.6 ให้ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจและหน่วยธุรกิจเดียวกันที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติทางการค้าที่ดี (Code of Conduct) เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน และถือปฏิบัติตามมาตรฐาน

5. มติ กทค.

กทค. อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17 (15) ประกอบมาตรา 51 วรรคสอง และ มาตรา 52 วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 โดย กทค. เสียงข้างมาก จึงมีมติอนุญาตให้รวมธุรกิจระหว่าง บริษัท ซี.พี. รีเทล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด และ บริษัท เทสโก้ สโตร์ส (ประเทศไทย) จำกัด โดยกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจปฏิบัติตามข้างต้น ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับอนุญาตรวมธุรกิจดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขหลังจากที่การรวมธุรกิจแล้วเสร็จ และให้มีหนังสือรายงานผลการรวมธุรกิจภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รวมธุรกิจแล้วเสร็จ

6. กรณีศึกษาในต่างประเทศ

KFTC อนุญาตการควบคุมกิจการของผู้ผลิตกระจกขนาดใหญ่ “แบบมีเงื่อนไข”

คณะกรรมการการค้าที่เป็นธรรมของเกาหลี (Korea's Fair Trade Commission : KFTC) มีมติอนุญาตให้บริษัท LX International กับบริษัท Hankuk Glass Industries หรือที่รู้จักในชื่อ “HanGlas” ซึ่งเป็นผู้ผลิตกระจกเคลือบ 2 ใน 3 รายของประเทศ ควบคุมกิจการแบบมีเงื่อนไข เนื่องจากสันนิษฐานว่าการควบรวมดังกล่าวอาจเป็นการจำกัดการแข่งขัน โดยบริษัทที่ควบรวมกิจการจะกลายเป็นผู้นำตลาดและครองตลาดกระจกเคลือบระหว่างร้อยละ 50 - 60

LX International เป็นหน่วยงานการค้าของ LX Group ซึ่งแยกออกจาก LG Group ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในเกาหลี โดยได้ประกาศว่าจะซื้อ HanGlas จากบริษัทไพรเวทอีควิตี้ Glenwood PE ในราคา 592.5 พันล้านวอน (430.2 ล้านยูโร) ในเดือนมีนาคม 2565 และแจ้งให้ KFTC ทราบหลังจากนั้น

KFTC ได้กำหนดตลาดที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้ได้แก่ กระจกใส กระจกเคลือบ และหน้าต่างสำเร็จรูป โดยกระจกใสจะเป็นวัตถุดิบพื้นฐานสำหรับผลิตกระจกเคลือบ ซึ่งเป็นกระจกแปรรูปที่เคลือบด้วยเงิน และใช้สำหรับหน้าต่าง และประตู และด้วยนโยบายที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลเกาหลีที่ส่งเสริมการติดตั้งฉนวนกันความร้อนสำหรับอาคาร ส่งผลให้ความต้องการกระจกเคลือบมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งบริษัทที่ควบรวมกิจการกันจึงมีแนวโน้มที่จะปรับขึ้นราคาจากการลดลงของกลุ่มคู่แข่ง และการนำเข้าไปในตลาดกระจกเคลือบมีสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 10 รวมทั้งจากผลการสำรวจ พบว่า โอกาสที่จะมีการนำเข้าสินค้ามากทดแทนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศเป็นไปได้ยากมาก เนื่องจากความไม่แน่นอนของอุปทาน และความแตกต่างของคุณภาพสินค้า

สำหรับเงื่อนไขที่ KFTC กำหนดให้ผู้ควบรวมกิจการต้องปฏิบัติตามเพื่อเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในตลาดกระจกเคลือบ ได้แก่ การห้ามไม่ให้ผู้ที่ควบรวมกิจการกันปรับขึ้นราคาสูงกว่าราคาเฉลี่ยของกระจกใสที่เพิ่มขึ้นในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา เป็นระยะเวลา 3 ปี อย่างไรก็ตาม บริษัทสามารถขอแก้ไขมาตรการเยียวยาจากการควบรวมกิจการได้ หากโครงสร้างตลาดมีการเปลี่ยนแปลงมากจนยากต่อการดำเนินการ ซึ่ง KFTC เห็นว่าการตัดสินใจอนุญาตแบบมีเงื่อนไขดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจในตลาดกระจกมั่นใจได้ว่ายังมีการแข่งขันทางการค้าอยู่...

